

Hugo de Jonge wil op grote schaal nieuwe Zeeuwen lokken – met de 'rust en ruimte' waaraan hun komst een einde zal maken

Posted on 13 januari 2026 by Jan J.B. Kuipers

Aanschouwelijk onderwijs op de basisschool. Een kleine, lege emmer staat naast een grote, die tot de rand is gevuld met zand. Hoe hou je de kleine emmer lekker leeg? 'De boel met rust laten!' roept Jantje, ergens achterin de klas. Wat een dom jongetje. Meester Hugo toont hoe het moet. Daadkrachtig giet hij een hoop zand van de grote emmer in de kleine. Vol is vol? Nee, vol is leeg. Hebben Jantje en zijn klasgenootjes het nu eindelijk begrepen?

Hugo de Jonge begon zijn loopbaan als onderwijzer, maar nu is onze voormalige vicepremier Commissaris van de Koning in Zeeland en als zodanig de grote voortrekker van de toekomstvisie 'Zeeland 2050', die de zuidwestelijke archipel eindelijk uit het vermeende slop moet halen. Het doel is een 'veerkrachtige en aantrekkelijke provincie, waar mensen graag wonen, werken en leven'.

Het project heeft volgens de bedenkers ook landelijke uitstraling, want Zeeland 2050 maakt Nederland 'schoner, groener en sterker' door zijn nadruk op verduurzaming, energievoorziening, landbouw (innovatie, nieuwe teelten) en andere sectoren. Opmerkelijk puntje: Zeeland 2050 staat helemaal niet in het coalitieakkoord van 2023.

Meer mensen, steeds meer

Het groene innovatie-ideaal is één van de drie kernpijlers. De andere zijn Zeeland als kennisregio en *hotspot* voor vernieuwend onderwijs en onderzoek, en de aanwezigheid van 'sterke dorpen en bruisende steden'. En daarvoor is forse bevolkingsgroei nodig. De burger die bij alle ronkende retoriek al een lichte argwaan voelde opkomen, is weer helemaal bij. Dit is de *bottom line*. 'Er zijn meer Zeeuwen nodig,' roept de speciaal opgetuigde website www.*zeeland2050.nl*.

Tot dusver wordt geen officieel streefgetal genoemd voor de gewenste bevolkingstoename. Er zoemen wel cijfers rond over de ideale groei van de vier grootste gemeenten Middelburg, Vlissingen, Goes en Terneuzen. Die moeten elk naar ongeveer 100.000 inwoners, een verdubbeling. De totale Zeeuwse bevolking zou in 2050 dan 400.000 tot 450.000 bedragen. Afgezien natuurlijk van de in principe tijdelijk aanwezige arbeidsmigranten en de 3,15 miljoen toeristen die jaarlijks in de provincie verblijven (dit cijfer uit 2024 behelst 13,2 miljoen geregistreerde overnachtingen), met de fysieke schimmel van alom opschietende recreatieparken tot gevolg.

En plotseling claimde de provincie dat er sprake was van een 'beweging': 'Wat begon in het Provinciehuis in Middelburg is inmiddels omarmd door alle dertien Zeeuwse gemeenten en door Waterschap Scheldestromen.' Men zette in 2025 een grote bijeenkomst op touw voor meer dan honderd bedrijven, organisaties en instellingen om Zeeland 2050 verder te promoten, en startte overleg met het Rijk over een gezamenlijke strategie en een investeringsagenda. 'Zo maken we Zeeland 2050 stap voor stap samen concreet.'

Samen? Beweging? Ondanks de vrolijke, vooral jonge mensen die Hugo de Jonge omringen op frisse foto's van de website is er van een beweging in de Zeeuwse polder vooralsnog weinig te bespeuren. Een sondering door de *Provinciale Zeeuwse Courant* leverde in september 2025 wel nurkse uitspraken op als: 'We moeten geen Haagse vuilnisbak worden.' De gepromote bevolkingsgroei is dan ook het enige

aspect van ‘Zeeland 2050’ dat enig stof deed opwaaien onder de Zeeuwen.

Volksverlakkerij

Er is natuurlijk niets mis met een positieve insteek en brede samenwerking om een mooie toekomst te realiseren. Maar dan moeten je plannen een duidelijke grens laten zien tussen gelikte PR en degelijke prognostiek. Dat is nu niet het geval. Grote groepen nieuwe Zeeuwen lokken met ‘rust en ruimte’, terwijl hun komst juist een eind zal maken aan deze kwaliteiten is niet degelijk: het is volksverlakkerij.

Bovendien groeit het Zeeuwse inwonertal ook zonder het rooskleurig verschiet van Zeeland 2050 flink. Vanaf 1995 is de bevolking met 7,5 procent toegenomen van ongeveer 366.000 tot 393.000. Die groei vertoont sinds enkele jaren een snel stijgende lijn (bijna 7000 in vier jaar), vooral dankzij de huisvesting van nieuwkomers: statushouders, met name door de Spreidingswet, en grote groepen Oekraïners.

Tegengeluiden in de Zeeuwse Staten lieten een opmerkelijk verbond van links en rechts zien. Eerst dienden Groenlinks-PvdA en de Partij voor de Dieren in april 2025 een motie in die Zeeland 2050 als ‘eenzijdig groeiplan’ ter discussie stelde. Indiener Ernst Jonker: ‘Zeeland 2050 begon als een mooi idee: samen dromen over de toekomst. Maar het voelt nu meer als een nachtmerrie.’

Zeeland moest niet op de Randstad willen lijken en de ‘actieve rol van de Commissaris van de Koning’ riep ook vraagtekens op. De motie droeg Gedeputeerde Staten op om de visie Zeeland 2050 uit te stellen en te heroverwegen, met als doel een betere balans te bereiken tussen economische groei, natuurbehoud, leefbaarheid en sociale waarden. Na de verzekering van GS dat de thema’s en uitvoering van Zeeland 2050 nog terdege besproken gingen worden met provinciale instellingen en inwoners, werd de motie ingetrokken.

In september dienden Forum voor Democratie, de Partij voor Zeeland en GroenLinks-PvdA een nieuwe motie in: Zeeland 2050 moest uit alle beleidsvoorstellen worden geschrapt en niet gebruikt worden als basis voor beleid. Eerst moesten alle betrokken partijen de mogelijkheid hebben om hun bijdrage te leveren aan deze toekomstvisie. GS was immers een uitvoerend orgaan en diende niet ‘voor de muziek uit te lopen’. De motie kreeg alleen steun van PVV en SP en werd verworpen. Hugo kon weer op pad aan het hoofd van de fanfare.

Evenwichtige verdeling

'De Jonge zoekt geregeld de publiciteit,' berichtte de NOS laconiek in juni 2020, toen de coronacrisis al enige maanden woedde. Docent, politicus, minister, vicepremier: het is niet voldoende om de inhoud van Hugo's rugzakje te determineren, hij heeft steeds meer weg van de geboren handelsreiziger.

Hugo loopt de zolen van zijn veelbesproken schoeisel stuk om de onontkoombaarheid van Zeeland 2050 alom aan de man te brengen. Onlangs nog in het *Financieele Dagblad*. 'Ja, er wordt wel eens gezegd: maak van Zeeland nou het Florida van Nederland. Maar ik denk dat dit vooral *verelendung* betekent. Je kunt geen samenleving bouwen met alleen pensionado's. Een samenleving is pas echt een samenleving als er een evenwichtige verdeling is tussen jong en oud.'

Opnieuw een argument van niks. Hebben de oudsten der pensionado's geen logistiek en andere dienstverlening nodig, geen huisvesting, geen zorg door werkenden? Door de jongere generaties dus, die ook ergens moeten wonen en hun eten moeten kopen. Wat is er eigenlijk mis met Zeeland als Nederlands Florida? Veel Zeeuwen zouden zo'n toekomst toejuichen.

Bovendien lonkt bij dit perspectief een combinatie met verdere uitbating van Zeelands maritieme faculteiten. De *Landschapsatlas van Walcheren* van Kees Bos en Jan Willem Bosch bepleitte al in 2008 een versterkte zeehavenontwikkeling. Met een substantiële uitbreiding van de havens van Vlissingen-Oost kon de provincie werkelijk een 'groenblauwe' oase worden. Aan de in 2018 gefuseerde North Sea Port (Vlissingen, Terneuzen, Gent), in 2023 op de negende plaats van alle Europese havens, zal het niet liggen.

Krijsende meeuwen

De Scheldedelta als Nederlands Florida biedt in elk geval meer zicht op behoud van rust en ruimte dan Zeeland 2050. Zonder beleidsinterventies als deze zal de provinciale bevolking naar verwachting licht afnemen of stabiliseren.

'Waar eens 't gekrijs der meeuwen, verstierf aan 't eenzaam strand,' luidt de eerste regel van het volkslied van Zeeuws-Vlaanderen, waar Hugo de Jonge tegenwoordig domicilie houdt. Die eenzaamheid is allang een vage herinnering. Maar, geliefde

aspirant-landverhuizer naar Zeeland, als het bescheiden restant aan ‘rust en ruimte’ u werkelijk aan het hart gaat, blijf dan waar u bent. Of kom gewoon een dagje naar het Zeeuwse strand.

Wynia’s Week *verschijnt 156 keer per jaar en wordt* ***volledig mogelijk gemaakt*** *door de donateurs. Doet u mee, ook in het nieuwe jaar?* ***Doneren kan zo****.* ***Hartelijk dank!***